

Gemeente Groningen

Jaarverslag 2025

Gemeente Groningen

Een jaarverslag laat zien waar de gemeente geld aan heeft uitgegeven en hoeveel er binnen is gekomen het afgelopen jaar. Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen legt met het jaarverslag 2025 verantwoording af over de behaalde resultaten en de besteding van het geld.

Via deze interactieve oplegger wordt u op hoofdlijnen meegenomen in wat we hebben bereikt en wat de resultaten zijn.

In bijgevoegd raadsvoorstel zijn de bestemmingsvoorstellen opgenomen voor de middelen waarvan we voorstellen deze mee te nemen naar volgend jaar.

Leeswijzer

U ziet de verschillende onderwerpen die aan de orde komen links in beeld. Door op een onderwerp te ‘klikken’ navigeert u door de rapportage.

Tot slot kunt u navigeren naar het volledige jaarverslag 2025. Door op de knop te klikken wordt u verwezen naar het betreffende programma op de website.

Gemeente Groningen

Voorwoord

Voor u ligt de jaarrekening 2025 van de gemeente Groningen. De uitdagingen op het gebied van wonen, klimaat, leefomgeving, energie, biodiversiteit en circulariteit vragen om keuzes die verder kijken dan vandaag alleen. In 2025 hebben we daarin opnieuw richting gegeven, met oog voor de lange termijn én voor de dagelijkse leefwereld van onze inwoners. Voor een duurzamer, groener en socialer Groningen.

De betrokkenheid van inwoners bij hun omgeving is een groot goed. Met het Burgerberaad Groningen Afvalvrij 2030 hebben inwoners actief meegedacht over de toekomst van ons afvalbeleid. De adviezen die daaruit voortkwamen laten zien dat de bereidheid groot is om samen verantwoordelijkheid te nemen voor een duurzamer Groningen. Dat zagen we ook terug in de grote inzet van inwoners bij Grunn Schoon en in groeninitiatieven in wijken en dorpen. Met de uitvoering van de beheerstrategie ‘Sturen op waarden in Groningen’ ontstaat een openbare ruimte met meer groen, aandacht voor ecologie en een leefomgeving die beter bestand is tegen extremer weer.

Ook de energietransitie kreeg in 2025 verder vorm met Energiepark Meerstad Noord en de planvorming voor Windmolens Roodehaan samen met energiecoöperatie MDEC. Daarnaast is het warmtenet in 2025 fors uitgebreid. Ongeveer 1.500 nieuwe woningequivalenten zijn aangesloten en het aandeel duurzame warmte steeg naar 51 procent. Daarbij blijft voor ons centraal staan dat de energietransitie eerlijk moet zijn. De omslag naar duurzame energie gaat niet alleen om technische oplossingen, maar ook om draagvlak, betaalbaarheid en aandacht.

In 2025 was er volop aandacht voor ondersteuning van inwoners die kwetsbaar zijn of extra hulp nodig hebben. Binnen de maatschappelijke opvang realiseerden we veilige plekken voor mensen met onbegrepen gedrag en verslavingsproblematiek. Tegelijk investeerden we in preventie, gezondheid en veiligheid dichtbij inwoners, via programma’s als Kansrijke Start, Welzijn op Recept en initiatieven voor mentale gezondheid onder jongeren. Het vergroten van kansengelijkheid bleef daarbij een belangrijke doelstelling. Zo breidden we de verlengde schooldag uit naar meer scholen en verdiepten we het aanbod en de inhoud van de activiteiten.

In de voor- en vroegschoolse periode startten bovendien de voorbereidingen voor formele peuter-kleutergroepen in het kader van een landelijke pilot. Daarnaast versterkten we de aanpak van huiselijk geweld. Met de komst van Filomena Groningen kregen slachtoffers van intieme terreur, stalking en femicide een veilige plek om hulp te vinden.

De woningvoorraad groeide met 1.200 woningen. Het gaat om 926 nieuwbouwwoningen en daarnaast honderden woningen vanuit bestaande gebouwen. Vooral het aantal huurwoningen nam verder toe. We wezen projecten aan waar KoopGarant wordt toegepast, zodat starters en mensen met een middeninkomen makkelijker een huis kunnen kopen, onder meer op de Suikerzijde en URBAN62.

De financiële vooruitzichten voor gemeenten zijn nog steeds zorgelijk. De druk op gemeentelijke financiën neemt toe, terwijl de maatschappelijke verwachtingen en opgaven onverminderd groot blijven. Dat vraagt om scherpe keuzes en een blijvende inzet op samenwerking met partners, regio, Rijk en Europa. Het verkrijgen van het EU Mission Label onderstreept dat Groningen ook internationaal een serieuze rol speelt.

Wat we doen vraagt om volharding en lange adem. Niet alles is direct zichtbaar of afgerond in één jaar. Maar de stappen die we in 2025 hebben gezet, dragen bij aan een Groningen dat groener, socialer en veerkrachtiger wordt waarin inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven mee kunnen doen in de veranderingen die nodig zijn.

Financieel beeld

Resultaatcategorieën

Financiële positie

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

We sloten 2025 af met een plus van 30,5 miljoen euro. Het brutoresultaat laat een plus van 60,8 miljoen euro zien, maar voor 30,3 miljoen euro verschuiven we de besteding naar 2026. Dit gaat bijvoorbeeld om meerjarige projecten en bijzondere resultaten zoals grondzaken en Stedelijk Investeringsfonds. Uw raad heeft in december 2025 besloten 16,8 miljoen euro van de verwachte plus op het rekeningresultaat alvast toe te voegen aan de algemene (bestemmings) reserve. Daarnaast zijn de voordelige resultaten op samenwerkingsverbanden (31,6 miljoen euro) en decembercirculaire gemeentefonds (5,5 miljoen euro) toegevoegd aan de reserve budgetoverheveling. Deze bedragen maken geen onderdeel uit van het bruto resultaat van 60,8 miljoen euro.

Het totaalbeeld in 2025 is financieel gunstig, maar wordt gedragen door incidentele meevallers en resultaten die ontstaan door vertraging in de uitvoering van projecten, terwijl onderliggend op meerdere terreinen sprake is van structurele kostenrisico's en uitvoeringsdruk.

We zien nog steeds de gevolgen van de krapte op de arbeidsmarkt. Door de discussie met het Rijk over de gemeentelijke financiën op langere termijn blijft de financiële onzekerheid aanwezig. Dit heeft veel flexibiliteit en inzet van de gemeentelijke organisatie gevraagd.

Ondanks deze externe ontwikkelingen hebben we gemerkt dat op diverse fronten de economische bedrijvigheid goed doorliep. Mede hierdoor is het resultaat op bijvoorbeeld grondzaken hoger dan begroot.

Op een aantal fronten is vertraging in uitvoering zichtbaar, waardoor budgetten niet volledig werden ingezet. Dit is bijvoorbeeld zichtbaar bij projecten in onder andere het Stedelijk Investeringsfonds.

In 2025 hebben we vanuit het Rijk meer middelen ontvangen dan begroot. Dit kon niet allemaal meteen worden ingezet. Tegelijkertijd zitten er nog nadelen in het resultaat verwerkt, waaronder structureel hoge lasten voor jeugdhulp.

In de voortgangsrapportages voorzagen we al een positief resultaat en de jaarrekening bevestigt dit beeld, uiteraard inclusief een aantal nagekomen effecten.

Door te 'klikken' op een tegel van een programma hiernaast, navigeert u naar de highlights per programma. U kunt ook 'doorbladeren' langs de verschillende programma's.

Resultaatcategorieën

Het resultaat wordt onderverdeeld in resultaat categorieën.
Per categorie gelden regels voor de besteedbaarheid hiervan.
Dit is vastgelegd in het kader voor resultaatbepaling en resultaatbestemming.

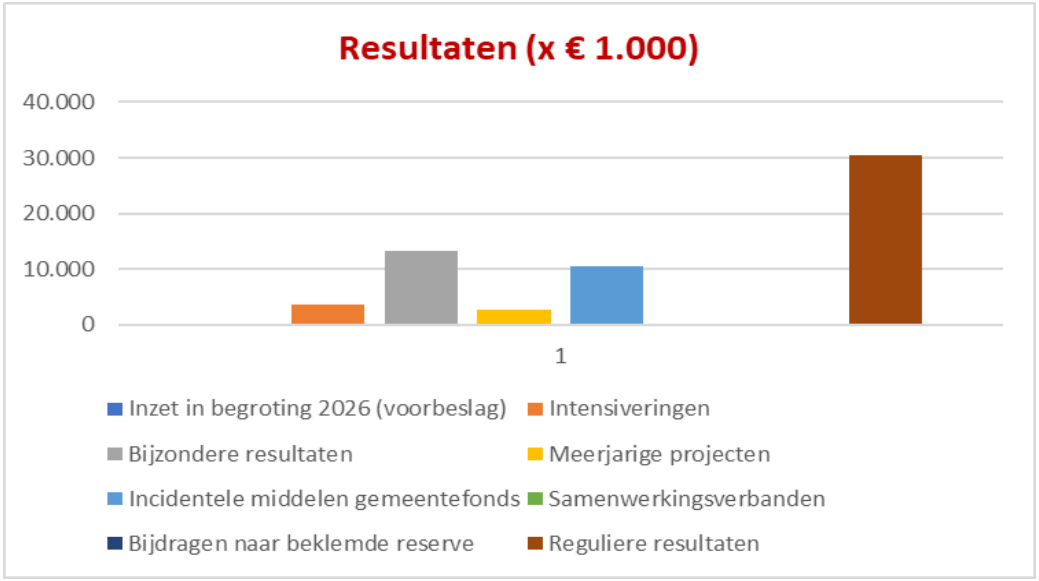

Voor de categorieën Bijzondere resultaten, Meerjarige projecten, Incidentele middelen gemeentefonds, Samenwerkingsverbanden, Intensiveringen en Bijdragen naar beklemde reserve geldt dat resultaten binnen deze categorieën beschikbaar blijven voor het oorspronkelijke doel. Daarnaast zijn er afzonderlijke raadsvoorstellen met een voorbeslag op het jaarrekeningresultaat. Deze resultaten worden door middel van bestemmings-voorstellen bij de jaarrekening overgeheveld naar het volgende jaar of verrekend met reserves, mits goed onderbouwd.

Reguliere resultaten vallen vrij ten gunste of ten nadele van de algemene middelen.
Hiernaast ziet u de resultaten per resultaat categorie en de daaraan gelinkte bestemmingsvoorstellen. Per saldo blijft het vrij besteedbaar resultaat over.

Resultaten bij samenwerkingsverbanden hebben wij conform afspraak met uw raad reeds toegevoegd aan de reserve budgetoverheveling. Het gaat in totaal om € 31,6 miljoen. Daarnaast zijn ook resultaten voortkomend uit de decembercirculaire conform dezelfde afspraak toegevoegd aan de reserve budgetoverheveling. Hierbij gaat het om € 5,5 miljoen.

Resultaatcategorie (bedragen x € 1.000)	Bruto resultaat voor bestemming	Bestemmingen	Netto resultaat besteedbaar
Inzet in begroting 2026 (voorbeslag)	0	0	0
Intensiveringen	3.694	3.650	44
Bijzondere resultaten	13.350	13.350	0
Meerjarige projecten	2.748	2.748	0
Incidentele middelen gemeentefonds	10.438	10.507	-69
Samenwerkingsverbanden	67	67	0
Bijdragen naar beklemde reserve	0	0	0
Reguliere resultaten	30.527	0	30.527
Totaal resultaat	60.824	30.322	30.502

OVERZICHT

TOTALE UITGAVEN

TOTAAL: € 1,616 MILJARD

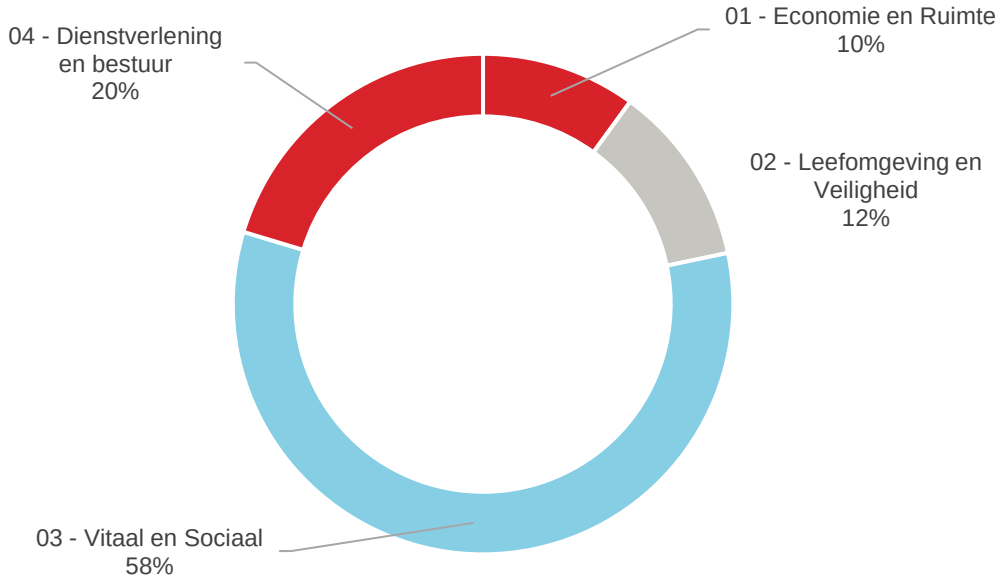

OVERZICHT

TOTALE INKOMSTEN

TOTAAL € 1,677 MILJARD

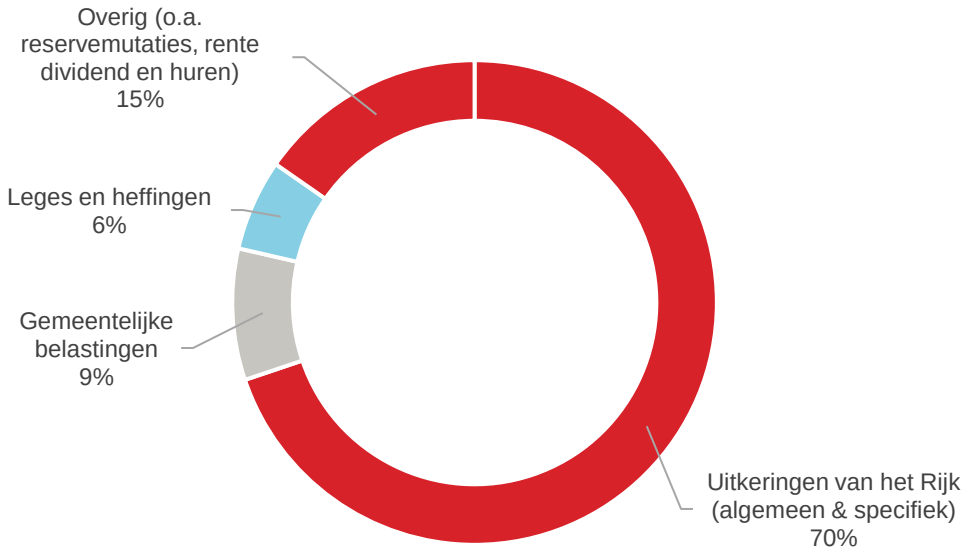

Financiële positie

Bij de beoordeling van de financiële positie kijken we naar het weerstandsvermogen
en enkele financiële kengetallen. Deze kengetallen zeggen iets over de weerbaarheid van de gemeente en de omvang van de schulden van de gemeente.

Het weerstandsvermogen is op dit moment voldoende om tegenvallers op te vangen. Onze solvabiliteit is laag. Dit betekent dat ons eigen vermogen laag is ten opzichte van ons totaal vermogen. We zitten boven ons streefniveau voor de korte termijn van 10%. Onze schuldpositie is hoog. De komende jaren zien we grote nieuwe investeringen op ons af komen die van invloed zijn op ons weerstandsvermogen en onze schuldpositie. Dit maakt het noodzakelijk om de totale financiële positie goed te blijven monitoren. In bijgaande kengetallen is nog geen rekening gehouden met deze nieuwe investeringen.

Groningen investeert veel in gebiedsontwikkeling en daarvoor hebben we veel gronden in bezit. De leningen die we hiervoor moeten aantrekken beïnvloeden onze scores.

Kengetallen

Weerstandsvermogen	Norm	2026	2027	2028	2029
Weerstandsvermogen	100%	177%	171%	129%	128%
Verhouding reserves / benodigd weerstandsvermogen	50%	110%	106%	80%	80%

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen kijken we naar de verhouding tussen risico's en beschikbaar weerstandsvermogen, waaronder de omvang van de reserves (Algemene reserve en reserve grondzaken). De ratio weerstandsvermogen in 2026 komt uit op 177%. Uit de voorjaarsnota van het Rijk blijkt dat de bezuinigingstaakstelling voor de jeugdzorg (hervormingsagenda) fors wordt verhoogd. Dit leidt tot een hoger risico sociaal domein per 2028. Hoofdzakelijk hierdoor daalt de ratio weerstandsvermogen per 2028 naar 129%.

Voor 2026 en verder zien we grote investeringen op ons af komen voor onder andere de energietransitie, nieuwe gebiedsontwikkelingen, onderwijshuisvesting en de vervanging van maatschappelijk vastgoed, waaronder een nieuw muziekcentrum. Dat betekent een toename van de risico's op verschillende fronten en een grote toename van nieuw aan te trekken leningen. Deze ontwikkelingen zijn nog niet zichtbaar in de financiële kengetallen.

Ratio's	Norm	Begroting 2025	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Solvabiliteitsratio	20,0%	10,9%	16,0%	13,0%	13,1%	13,6%	13,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	120,0%	110,3%	80,4%	108,1%	113,7%	117,2%	118,5%

De solvabiliteit wordt bepaald door de verhouding tussen het eigen vermogen en het totaal vermogen. Het geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Voor de lange termijn is de streefwaarde van 20% en voor de korte termijn 10%. Met een solvabiliteit van minder dan 20% vallen gemeenten in de meest risicovolle categorie. De solvabiliteitsratio ligt tot 2026 onder de streefwaarde op korte termijn. Een verbetering van de solvabiliteit wordt bereikt door een verlaging van de opgenomen leningen en een versterking van de reserves.

De schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de baten. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een hoger percentage betekent dat een relatief groter deel van de middelen vast ligt met rente- en aflossingen. Per ultimo 2025 komt de schuldquote met 80,4% lager uit dan begroot. Per ultimo 2026 komt de schuldquote uit op 108,1%. De jaren erna blijft het percentage onder onze norm van 120%.

Overzicht van de programma's

Programma 1: Economie en Ruimte

Binnen het overkoepelende programma Economie en Ruimte is samen met onze partners geïnvesteerd in maatregelen, gerelateerd aan onze lange-termijn-opgaven op het gebied van economische ontwikkeling, werkgelegenheid, mobiliteit en woningbouw.

Lees verder

Programma 2: Leefomgeving en Veiligheid

Dit programma richt zich op aangename, leefbare en veilige buurten, dorpen en stad. Een goede inrichting van de openbare ruimte en goed beheer en onderhoud zorgen voor fijn wonen, werken en verblijven. Veiligheid gaat verder dan een veilige leefomgeving en de afwezigheid van geweld. Veiligheid is een dynamisch en veelzijdig begrip en tegelijkertijd een absolute voorwaarde voor samenleven.

Lees verder

Programma 3: Vitaal en Sociaal

In dit programma zorgen we voor randvoorwaarden voor een sociale infrastructuur en zorgen we er daarnaast voor dat onze inwoners gebruik kunnen maken van sociale voorzieningen. Omdat voorzieningen niet in gelijke tred meegroeiden met ons inwoneraantal, stond de ondersteuning van onze inwoners onder de druk, tegelijkertijd nam de complexiteit van de ondersteuningsvragen toe.

Lees verder

Programma 4: Dienstverlening en bestuur

In dit programma staat de dienstverlening aan onze inwoners en de ondersteuning van het bestuur en de organisatie centraal. Daarnaast worden de algemene inkomsten verantwoord zoals het gemeentefonds en belastingen, evenals de baten en de lasten van de bedrijfsvoering van de gemeente Groningen.

Lees verder

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

Economie en werkgelegenheid

De gemeente Groningen heeft in 2025 gewerkt aan het versterken van de regionale economie en het creëren van voldoende ruimte voor bedrijven. De arbeidsmarkt is verbeterd door scholen, opleidingen en bedrijven te verbinden, zodat inwoners op alle niveaus hun talenten beter kunnen ontwikkelen.

De aanwijzing van Groningen-Assen als initieerregio in de Nota Ruimte markeert een voorgenomen schaalvergroting van de regionale economie. Binnen de Economische Agenda Nij Begun zijn in 2025 belangrijke investeringen gedaan, waaronder de verdere uitrol van plannen voor de AI-fabriek op de Niemeyer-locatie, die fungeert als aanjager van digitale transformatie en kennis- en talentontwikkeling. We stelden het Kompas voor Vrijetijdseconomie vast, waardoor economische groei vanaf 2026 wordt verbonden aan leefkwaliteit, brede welvaart en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven. Met het Kompas Lokale Economie werd in 2025 de koers vastgelegd voor een duurzame versterking van lokaal ondernemerschap en brede welvaart.

Mobiliteit

In 2025 werkten we volgens de Mobiliteitsvisie Groningen Goed op Weg aan een bereikbare en schone gemeente, waarin de kwaliteit van de openbare ruimte en ruimte voor lopen, fietsen en OV centraal stond. Het project Ring Zuid werd volledig afgerond en in september opende het Zuiderplantsoen. Op het Hoofdstation werd in de zomer de nieuwe reizigerstunnel geopend en werd het spoor doorgekoppeld, waardoor Arriva-reizigers nu zo nder overstap van en naar Groningen Europapark kunnen reizen.

Sinds 1 april 2025 geldt in de binnenstad een zero-emissiezone voor nieuwe bestel- en vrachtauto's. De Eeldersingel en Helperzoom kregen een herinrichting die de fietsveiligheid verbeterde.

Voor de Oosterhamrikzone stelde uw raad in september 2025 het plan op hoofdlijnen vast met woningbouw en nieuwe mobiliteitsroutes, waaronder een verbinding over het kanaal, een auto- en fietsroute langs de Oosterhamrikkade en een busroute via de Vinkenstraat.

Wonen

In 2025 werkten we volop aan het nieuwe volkshuisvestingsplan Bouwen aan Gronings Woongeluk. We organiseerden brede participatie om een gedragen plan te maken dat inzet op snellere woningbouw, beter gebruik van de bestaande voorraad en toekomstbestendige woningen voor iedereen.

De woningvoorraad groeide in 2025 met 1.201 woningen. We realiseerden 926 nieuwbouwwoningen en voegden 742 andere woningen toe, terwijl 392 woningen werden gesloopt en 75 woningen kregen een andere bestemming (zoals winkels en kantoren). In de hele gemeente kwamen er nieuwe woningen bij, vooral huurwoningen. We wezen projecten aan waar KoopGarant wordt toegepast, zodat starters en mensen met een middeninkomen makkelijker een huis kunnen kopen, onder meer op de Suikerzijde en URBAN62.

Het Steunpunt Huren professionaliseerde verder en hielp daarmee meer huurders. Daarnaast stimuleerden we netbewust, biobased en circulair bouwen via prestatieafspraken met corporaties en door deze thema's actief te agenderen bij grote woningbouwprojecten.

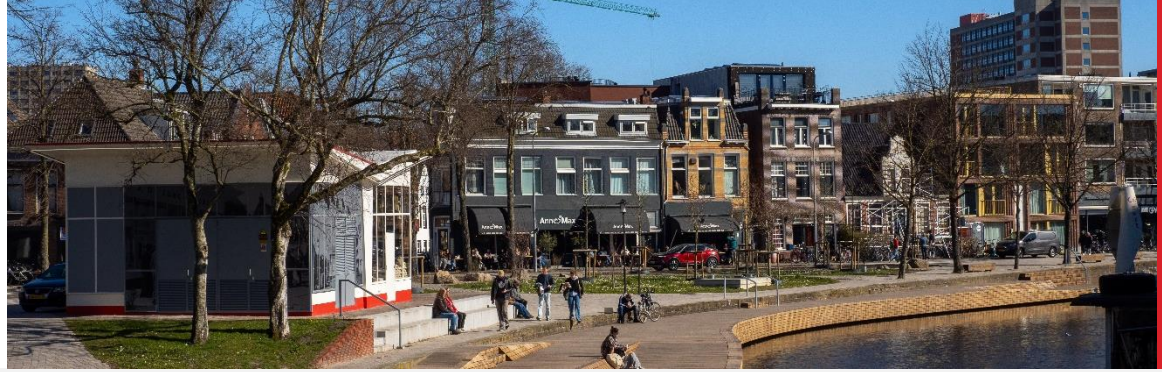

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening-Begroting 2025
Baten	70,9	103,3	115,1	11,7
Lasten	139,0	178,5	161,8	16,7
Totaal Programma 1 Economie en Ruimte	**- 68,0**	**- 75,1**	**-46,7**	**28,4**

Programma 1 heeft ten opzichte van de begroting een voordelig resultaat van € 28,4 miljoen.
Het positieve resultaat komt (vooral) door:

Verschil Rekening– Begroting 2025

- **Parkeren (V € 10,1 miljoen):** Het voordeel wordt deels verklaard door hogere omzetten bij belparkeren en parkeergarages. Daarnaast veroorzaakt een toename van het aantal parkeerders extra opbrengsten ten opzichte van de begroting. Een conservatief opgestelde begroting vanwege het nieuwe beleid zorgt voor meer opbrengsten dan opgenomen in de begroting. Aan de lastenkant bedraagt het voordeel circa 3,2 miljoen euro. Dit bestaat vooral uit het incidentele voordeel van 2,3 miljoen euro dat ontstaat doordat de lasten worden verhoogd in de begroting al naar gelang de begrote opbrengsten stijgen. Dit terwijl de werkelijke lasten niet stijgen.

- **Grondzaken (V € 2,1 miljoen):** Het positieve resultaat bestaat voornamelijk uit de actualisaties van de grondexploitaties en vrijval van de verliesvoorziening op strategische gronden.

- **Flexwonen (V € 4,5 miljoen):** In december 2025 heeft uw raad besloten 4,5 miljoen euro in te zetten voor de realisatie van 150 tijdelijke flexwoningen op de locatie Vinkhuizen-Zuid. Deze gemeentelijke middelen zijn gereserveerd in de begroting 2025. In 2025 hebben we deze middelen grotendeels niet ingezet. Voor het jaar 2026 zijn deze middelen opnieuw beschikbaar gesteld door uw raad.

- **Stadshavens (V € 1,1 miljoen):** Inherent aan grotere gebiedsontwikkelingsprojecten is dat begrote middelen incidenteel vrijvallen. Conform het raadsbesluit over de samenwerkingsovereenkomst Stadshavens wordt deze incidentele vrijval toegevoegd aan de reserve SIF.
- **Programma Energie (V € 1,6 miljoen):** We hebben de toegekende middelen vanuit de tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat -en energiebeleid (CDOKE) optimaal kunnen inzetten, waardoor de helft van het budget niet nodig was in 2025.
- **Energietarieven en -verbruik maatschappelijk vastgoed (V € 1,4 miljoen):** Door verduurzamingsprojecten (met name aanbrengen van zonnepanelen) hadden we in 2025 een lager elektraverbruik van 17% en een lager gasverbruik van 10%. Samen met lagere energietarieven dan waarmee begroot is, resulteert dit in een voordeel.
- **Realisatiestimulans (V € 1,9 miljoen):** Voor woningen waarvan de bouw gestart is in 2025 ontvangen we per woning financiële ondersteuning vanuit het Rijk, met als doel het creëren van betaalbare woningen. Deze regeling is pas in november 2025 vastgesteld. We konden daarom niet tijdig deze bijdrage verwerken in de begroting, waardoor in 2025 een voordeel is ontstaan.

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

Leefkwaliteit

In 2025 startten we met de implementatie van de beheerstrategie Sturen op waarden in Groningen (SWING) en stelden we nieuwe beheerplannen op voor meerdere GES-gebieden. We versterkten actief de biodiversiteit door minder te maaien, faunavriendelijke beplanting aan te leggen en nieuwe insectenhotels te plaatsen.

We voerden de uitvoeringsagenda Klimaatbestendig Groningen uit met partners. We introduceerden groennormen, vergroenden ruim 75 voortuinen samen met corporaties en verbeterden ons groene erfgoed met maatregelen in parken en landschappen. 2025 was een belangrijk jaar voor circulariteit. Het Burgerberaad Groningen Afvalvrij 2030 leverde 25 adviezen op voor het nieuwe afvalbeleid. We stimuleerden hergebruik via de Bouwhub 050, repaircafés, pilots met wasbare luiers en campagnes tegen voedselverspilling en zwerfafval.

We werkten intensief samen met inwoners via Grunn Schoon (36.525 deelnemers), groenparticipatie en educatieprojecten.

In het Handboek Mens-Dierrelaties heeft de gemeente vastgelegd hoe zij omgaat met in het wild levende dieren. Mede aan de hand daarvan hebben we bijvoorbeeld:

- Een samenwerkingsverband opgestart tussen de kinderboerderijen van de gemeente om kennis beter te kunnen uitwisselen;
- De dierenambulance alle benodigde ontheffingen en uitzonderingen verstrekt, zodat zij altijd overal kunnen rijden en parkeren om hun taken uit te kunnen voeren;
- Op verschillende locaties paddentrappen geïnstalleerd in de straatkolken, zodat amfibieën die in de kolken vallen hier weer uit kunnen ontsnappen;
- Ongeveer 6000 huisdierenstickers verspreid waarmee hulpdiensten erop attent worden gemaakt dat er huisdieren aanwezig zijn in huis.

Veiligheid

Samen met inwoners, ondernemers, instellingen en veiligheidspartners werkten we in 2025 aan een veilige en weerbare gemeente. We pakten ondermijning actief aan met integrale controles en informatiegestuurd optreden. Het Regionaal Interventieteam stelde meer dan 60 mogelijke bestuurlijke overtredingen vast. We organiseerden bezoeken, bijeenkomsten en trainingen om inwoners en ondernemers weerbaarder te maken.

Samen met scholen, ouders, jongerenwerk en politie versterkten we de jeugd- en veiligheidsaanpak. Via Kiem-interventies, extra jeugdboa's, Haltactiviteiten, trainingen over online veiligheid en voorlichting over sextortion en cybercriminaliteit bereikten we meer jongeren. We zetten persoonsgerichte trajecten in om recidive te voorkomen.

Voor mensen met onbegrepen gedrag voerden we in 46 casussen procesregie, trainden we 24 professionals via de Aanpak ter Voorkoming van Escalatie (AVE) en openden we het Regionaal Consultatie- en Adviespunt.

We verbeterden de leefbaarheid met het Actieplan Veilig Uitgaan, pleegden extra inzet op de Gele Loper, veiligheidsschouwen en koffiekargesprekken. Ook versterkten we digitale veiligheid met bijeenkomsten voor o.a. senioren en ondernemers.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening-Begroting 2025
Baten	84,9	86,0	88,9	2,9
Lasten	179,1	183,6	189,4	-5,8
Totaal Programma 2 Leefomgeving en Veiligheid	**- 94,3**	**- 97,7**	**-100,5**	**-2,8**

Programma 2 heeft ten opzichte van de begroting een nadelig resultaat van € 2,8 miljoen.
Het positieve resultaat komt (vooral) door:

Verschil Rekening– Begroting 2025

- **Nij Begun (N € 0,3 miljoen):**
  - *Sociale agenda (V € 1 miljoen):* In 2025 bedraagt het resultaat voor de Sociale Agenda ca. 1 miljoen euro voordelig. Door o.a. minder inzet van extern personeel zijn niet alle beschikbare middelen voor Nij Begun besteed. Ook is de begroting bewust ruim opgezet vanwege nieuwe ontwikkelingen en onzekerheid over de benodigde capaciteit in 2025.
  - *Middelen extra inzet (N € 1,3 miljoen):* Dit nadeel ontstaat doordat de extra middelen pas bij de decembercirculaire 2025 zijn ontvangen en daardoor verantwoord zijn op programma 4 onder 'gemeentefonds'.

- **Opbrengsten precariobelasting (V € 0,8 miljoen):** Er zijn meer bouwactiviteiten geweest dan geraamd, wat resulteert in hogere opbrengst van precariobelasting.

- **Inzamelen bedrijfsafval (N € 1,1 miljoen):** Hogere lasten door versnelde afschrijvingen van niet-functionerende retrofit waterstofvoertuigen, hogere personeelskosten door extra inzet eigen personeel en inhuur, lagere opbrengsten door beëindiging van het contract met gemeente Het Hogeland resulteren in een nadeel.

- **Groen- en speelvoorzieningen (N € 0,9 miljoen):** Dit nadeel wordt voor het merendeel veroorzaakt door extra groenonderhoud bij de ingebruikname van het Zuiderplantsoen. Deze extra kosten konden niet meer worden verhaald bij het project Aanpak Ring Zuid.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

Werk en Inkomen
De arbeidsmarkt veranderde net als in voorgaande jaren snel door digitalisering, automatisering en AI. Hierdoor vroegen werkgevers om nieuwe vaardigheden en ontstonden tekorten in sectoren als zorg, onderwijs en techniek. We investeerden daarom meer in instroom naar nieuw werk, omscholing en duurzame inzetbaarheid. We hielpen ruim 750 uitkeringsgerechtigden aan een baan. Voor mensen die moeilijk bemiddelbaar zijn realiseerden we afspraakbanen: met meer dan 5.100 banen haalden we de regionale doelstelling. Daarnaast realiseerden we voor 39 inwoners een basisbaan. In totaal hadden daarmee 182 inwoners een basisbaan in 2025. Mensen met een uitkering en werkenden die aangewezen zijn op een laag inkomen, hebben we beter bereikt met regelingen zoals de tandartskostenvergoeding. Onze (digitale) communicatie weet steeds meer mensen te bereiken. We hebben de Stadjerspas na het faillissement van de aanbieder met succes beschikbaar kunnen houden voor onze inwoners.

Onderwijs
De inzet op het vergroten van kansengelijkheid blijft onze centrale doelstelling. We hebben onze aanpak verlengde schooldag verbreed naar meer scholen en verdiept op aanbod en inhoud. Het Maatschappelijk Akkoord is uitgebreid met 9 nieuwe (onderwijs)partners tot in totaal 34 partners. En in de voor- en vroegschoolse periode zijn de voorbereidingen voor formele peuter-kleutergroepen in het kader van een landelijke pilot gestart.

In september 2025 is het plan ‘Lezen is Goud’ gepresenteerd. In dit plan staat hoe de gemeente samen met de partners de leesvaardigheid en het leesplezier bij kinderen en jongeren de komende jaren wil vergroten en vasthouden. Eén van de ambities is het implementeren van het volledige programma de Bibliotheek op School (dBos) op iedere school in de gemeente Groningen. Inmiddels wordt een deel van het dBos-programma aangeboden aan de eerste 27 basisscholen.

Welzijn, gezondheid, zorg en diversiteit
Met het Gronings Actieplan Dakloosheid werken we sinds 2025 en in de komende jaren aan een passend thuis voor al onze inwoners. Binnen de maatschappelijke opvang realiseerden we 128 veilige plekken voor mensen met onbegrepen gedrag en verslavingsproblematiek. Een deel van deze groep bereiken we nog onvoldoende, wat leidde tot spanningen in de openbare ruimte en extra druk op veiligheid. In opvangvoorzieningen verbleven deels mensen die andere ondersteuning nodig hebben, waardoor er schaarste aan plekken ontstond. De tekorten aan opvang- en woonvoorzieningen hingen nauw samen met bredere ontwikkelingen zoals woningschaarste. Er is intensief gewerkt aan het versterken van de gemeentelijke regierol om beter te bepalen waar ontwikkelkansen liggen voor vernieuwende woon-zorg locaties en om gelijktijdig een evenwichtige spreiding te waarborgen om de leefbaarheid en draagkracht van wijken en buurten te bewaken.

Op het gebied van zorg en veiligheid versterkten we de aanpak van huiselijk geweld via het actieplan In Groningen is iedereen veilig thuis. We investeerden in deskundigheid, vroegsignalering en betere hulpverlening. Ondanks behaalde resultaten blijft de problematiek hardnekkig en groeit de urgentie. Vooral vrouwen ervaren onveiligheid. Met de realisatie van Filomena Groningen zeggen we samen nee tegen Intieme terreur, stalking en femicide.

In 2025 is het actieplan Aanpak Zorgfraude gemeente Groningen vastgesteld. In dit actieplan formuleerden we acties gericht op preventie, toezien en toezicht en handhaving van zorgfraude.

Binnen publieke gezondheid ontwikkelden we preventieve programma’s door. Kansrijke Start breidde uit naar meer wijken. Welzijn op Recept werd opgeschaald, waardoor meer huisartsen konden doorverwijzen naar welzijnscoaches.

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

Leefstijlloketten in ziekenhuizen, Fitclubs en Kind naar Gezonder Gewicht begeleidden gezinnen gericht op gezondere leefstijlkeuzes. De campagne Een K*tdag Mag maakte mentale gezondheid bespreekbaar onder jongeren.
Binnen de Wmo bleef het uitdagend om met beperkte middelen passende ondersteuning te bieden. Evaluaties van GON en het jaarlijkse cliëntervaringsonderzoek toonden brede tevredenheid. Verbeterpunten verwerkten we in de voorbereiding van de aanbesteding GON.

We willen dat alle jeugdigen zich positief kunnen ontwikkelen, met ouders/opvoeders en het gezin als eerste ondersteuners. Daarom voeren we meerdere preventieve projecten uit, gefinancierd vanuit het Meerjarig project preventie en transformatie zorglandschap, vastgesteld door de gemeenteraad in het voorjaar van 2025. Door in te zetten op preventie voorkomen we dat problemen groter worden. Omdat complexe scheidingen een belangrijke oorzaak zijn van jeugdhulpgebruik, is een programma gestart om ouders te ondersteunen en escalatie te voorkomen. Over het geheel zien we, door inzet van onze interventies, de groei van jeugdhulp stagneert. Ook kunnen we constateren dat het aantal kinderen met ondersteuning vanuit basisjeugdhulp stijgt en het aantal kinderen de geïndiceerde jeugdhulp daalt. Dit was ook het streven.

In 2025 hebben we ons ook sterk gemaakt voor kinderen en jongeren in kwetsbare situaties. We hebben voorbereidingen getroffen om de meer specialistische en aanvullende hulp dichterbij de leefwereld van gezinnen te organiseren. En een belangrijk resultaat van 2025 is dat we de jeugdbeschermingsketen hebben versterkt met een stevige bijdrage aan het herstelplan van Jeugdbescherming Noord en werken we aan een structurele verbetering van de gehele keten via de proeftuinen vanuit het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming.

Daarnaast is gewerkt aan het versterken van de doorgaande dialoog in wijken en dorpen, en aan de doorontwikkeling van het opbouwwerk. De groei van de stad zet de beschikbare middelen binnen het sociaal domein onder druk. Hierdoor komen voorzieningen zoals buurt- en jongerenwerk, bewonersorganisaties en accommodaties steeds meer in de knel. Dit heeft gevolgen voor sociale inclusie, ontmoeting in de wijk, ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers en het tegengaan van eenzaamheid en uitsluiting.

Ook investeerden we in inclusie: de slavernijherdenking vond voor het eerst plaats op de Grote Markt, het Keti Koti-festival werd georganiseerd in de A-kerk en Pride Groningen kreeg opnieuw ruime zichtbaarheid.

In 2025 heeft de gemeente Groningen samen met andere gemeenten en de provincie een convenant gesloten en een uitvoeringsstructuur opgezet om de Sociale Agenda van Nij Begun in gang te zetten. Vervolgens zijn concrete maatregelen gestart, zoals de uitbreiding van verrijkte schooldagen, extra ondersteuning op scholen en projecten als het Jeugdeducatiefonds en het leertraject Route Rubicon. Daarnaast is ingezet op armoedebestrijding en welzijn, onder meer via buddyprojecten, laagdrempelige hulp bij mentale problemen en de voorbereiding van Nij Begun-banen voor inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt.

Sport en bewegen
In 2025 werkten we opnieuw aan toekomstbestendige sportvoorzieningen. Uw raad stelde de lange termijnagenda van het Masterplan Sportvoorzieningen 2040 vast en maakte budget vrij voor de eerste vijftien projecten. Ook kozen we een voorkeursvariant voor Sportcomplex Kardinge en stelden we €25 miljoen voorbereidingskrediet beschikbaar. Via het Volwassenenfonds Sport & Cultuur maakten we sporten toegankelijker voor inwoners met een minimuminkomen; het aantal deelnemers steeg van 1.006 in 2023 naar 1.580 in 2025. Tegelijkertijd kampten sportverenigingen met vrijwilligersgebrek en

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

vergrijzende besturen, wat hun continuïteit en ambities onder druk zette. Nieuwe projecten binnen sport, maatschappelijk vastgoed en onderwijs belasten daarnaast de gemeentelijke uitvoeringscapaciteit. Stijgende bouwkosten maakten keuzes complexer en vroegen om scherpere prioritering.

Cultuur en evenementen

De uitvoering van de nieuwe Cultuurnota, vastgesteld in 2024, is in 2025 verder vormgegeven. We versterkten de culturele infrastructuur langs de lijnen Samenleven met Cultuur, Overal Cultuur, Ruimbaan voor Talent en Vernieuwing en Sterke Basis. Acht nieuwe instellingen ontvingen subsidie en twee cultuurpijlers voor jongeren startten. Het nieuwe broedplaatsenbeleid stimuleert betaalbare werkruimtes, innovatie en talentontwikkeling. Met pilots zoals safespaces en campagnes tegen grensoverschrijdend gedrag verbeterden we de sociale veiligheid in de sector. Grote evenementen als Winterwelvaart, ESNS, Kingsland en Noorderzon trokken meer dan 50.000 bezoekers per editie.

Het Groninger Museum kampte met financiële en bestuurlijke problemen. Provincie en gemeente trokken samen op om het museum te ondersteunen in de nieuwe organisatieontwikkeling. Landelijk zien we een afkalving van het culturele budget door stijgende kosten (o.a. Fair Pay). Ook lokaal groeit het cultuurbudget niet in hetzelfde tempo mee met de bevolkingsgroei, waardoor het budget per inwoner daalde.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening-Begroting 2025
Baten	292,4	368,3	354,5	-14,3
Lasten	853,9	969,0	937,0	32,4
Totaal Programma 3 Vitaal en Sociaal	**- 561,5**	**- 600,7**	**-582,6**	**18,1**

Programma 3 heeft ten opzichte van de begroting een voordelig resultaat van € 18,1 miljoen.
Het positieve resultaat komt (vooral) door:

Verschil Rekening– Begroting 2025

- **Beschermd Wonen (V € 1,4 miljoen):** Het voordeel komt met name door lagere zorgkosten als gevolg van actualisatie van de basismaatstaven uit eerdere jaren. Daarnaast is de Rijksbijdrage € 650 duizend hoger door loon- en prijscompensatie. Ook zijn er extra baten ontvangen van de Groninger gemeenten.
- **Wmo (V € 1,2 miljoen):** Op huishoudelijke hulp is er een voordeel van 0,9 miljoen euro met name doordat het aantal klanten huishoudelijke hulp en de indicatieomvang lager waren dan begroot. Verder vielen de kosten hulpmiddelen (€ 1,0 miljoen) mee.
- **Schuldhulpverlening (V € 2,0 miljoen):** Een deel van het uitvoeringsplan Schuldhulpverlening is volgens planning nog niet uitgevoerd omdat verschillende acties projectmatig doorlopen tot en met 2026. Daarnaast worden de extra middelen voor vroegsignalering die vanuit de meicirculaire zijn verstrekt in 2026 ingezet.
- **Plankosten Kardinge (V € 2,2 miljoen):** Sinds 2023 hanteren wij de strategische investeringsagenda (SIA) waarvan de integrale gebiedsontwikkeling Kardinge onderdeel uitmaakt. In 2025 was voor de planvorming € 2,7 miljoen beschikbaar. Hiervan resteert eind 2025 € 2,2 miljoen voor de verdere planvorming in het komende jaar. We hebben onder meer gewerkt aan de opgave om de omvang en positie van het ontwikkelgebied te bepalen. Aan de hand van geoptimaliseerde uitgangspunten gaan we verder aan de slag met het stedenbouwkundig plan voor de Vitaliteitscampus. Volgens de huidige planning verwachten we het stedenbouwkundig plan begin 2027 aan uw raad te presenteren.
- **BUIG (V € 2,2 miljoen):** We hebben voornamelijk een voordeel doordat het definitieve BUIG budget € 12,0 miljoen hoger is i.v.m. compensatie van nominale ontwikkelingen in 2025. Bij de tweede voortgangsrapportage van 2025 heeft uw raad besloten om alvast een deel van het verwachte voordeel toe te voegen aan de algemene reserve. De bijstandsuitgaven zijn per saldo € 5,6 miljoen hoger dan begroot in 2025.

Daarnaast zijn er nog twee belangrijke nadelen te vermelden:

- **Jeugdhulp (N € 1,9 miljoen):** Dit nadeel kent o.a. de volgende oorzaken: doorloop van hogere realisatie vanuit 2024, een volumestijging waarvoor we niet gecompenseerd worden door het Rijk. Hierin zit ook de ontvangst van extra structurele middelen van € 6,7 miljoen naar aanleiding van het rapport ‘Groeipijn’ van de Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd.
- **Studietoeslag (N € 1,3 miljoen):** Door een toename van het aantal verstrekkingen per maand en van het gebruik met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2022 ontstaat een nadeel van € 1,3 miljoen.

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

Dienstverlening

We hebben in 2025 onze dienstverlening verder versterkt, steeds met de inwoner en ondernemer centraal. De digitale dienstverlening is uitgebreid met 31 nieuwe producten in Mijn Groningen en nieuwe functies, zoals het digitaal inzien van uitkeringen.

Ook de fysieke dienstverlening is verbeterd. We rolden de werkwijze Hostmanship verder uit en startten een pilot voor het thuisbezorgen van reisdocumenten. Dankzij strakke organisatie verstrekten we ruim 41.000 reisdocumenten en ving het team de piekperiode probleemloos op.

De klanttevredenheid aan de balies bleef hoog, met scores tussen 8,3 en 9,1. Daarnaast hebben we continu gewerkt aan betere toegankelijkheid en kwaliteit van onze onlinekanalen. Het KCC speelde een belangrijke signaleringsrol, waardoor we knelpunten sneller oppakten en onze dienstverlening verder konden verbeteren.

Bedrijfsvoering

We hebben als organisatie duidelijk geïnvesteerd in onze uitvoeringskracht. De modernisering van de digitale dienstverlening is versneld, waardoor inwoners en ondernemers sneller en eenvoudiger zaken kunnen regelen. Met de introductie van onze AI-visie en verdere digitalisering legden we de basis voor een innovatieve en wendbare overheid.

Onze informatiehuishouding en informatieveiligheid zijn versterkt om betrouwbaar te blijven in een tijd van groeiende digitale risico's. De voorbereiding op een nieuw systeem voor onze financiële administratie zorgt dat onze financiële processen toekomstvast worden ingericht. In de inkoop werken we nadrukkelijker maatschappelijk verantwoord en circulair, met meer aandacht voor lokale impact.

Binnen HR investeerden we gericht in duurzame inzetbaarheid, leiderschap, diversiteit en strategische personeelsplanning. Zo bouwen we aan een organisatie die aantrekkelijk blijft voor talent en klaar is om grote maatschappelijke opgaven waar te maken.

Versterken en vernieuwen

Met het programma Versterken en Vernieuwen werkten we aan het herstel van de aardbevingsgebieden in onze gemeente. Dit doen we op verschillende manieren. We zorgen voor versterking, dorpsvernieuwing en verduurzaming van onze dorpen en wijken. Hiervoor zetten we verschillende subsidies en vergoedingen voor onze inwoners in. Onze gebiedsteams werken hiervoor samen met de aardbevingscoaches. Vanuit het Nationaal Programma Groningen ontvangen verschillende gebieden steun om de leefkwaliteit te behouden of te verbeteren.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

Financiële toelichting

(bedragen x € 1 miljoen)	Primitieve begroting 2025	Actuele begroting 2025	Rekening 2025	Verschil Rekening-Begroting 2025
Baten	980,1	1.113,4	1.119,4	6,1
Lasten	256,3	339,9	328,8	11,0
Totaal Programma 4 Dienstverlening en Bestuur	**723,8**	**773,5**	**790,6**	**17,1**

Programma 4 heeft ten opzichte van de begroting een voordelig resultaat van € 17,1 miljoen.
Het positieve resultaat komt (vooral) door:

Verschil Rekening– Begroting 2025

- **Gemeentefonds (V € 4,6 miljoen):** Dit voordeel bestaat voornamelijk uit mutaties die niet meer met het inhoudelijk programma verrekend konden worden Daarnaast is reeds ter waarde van € 5,5 miljoen een aantal ontvangsten uit de decembercirculaire 2025 verrekend met de reserve budgetoverheveling.
- **Wijkvernieuwing (V € 1,9 miljoen):** Het merendeel van de geplande activiteiten is in 2025 uitgevoerd. Enkele onderdelen hebben vertraging opgelopen, veelal vanwege bewuste verschuivingen in de planning om betere afstemming in de wijken te realiseren. Daarnaast is er volledig gebruik gemaakt van rijksmiddelen voordat eigen middelen zijn ingezet.
- **Realisatiestimulans (V € 3,9 miljoen):** Voor woningen waarvan de bouw gestart is in 2025 ontvangen we per woning financiële ondersteuning vanuit het Rijk, met als doel het creëren van betaalbare woningen. Daarnaast ontvangen we voor het NPLV-gebied Groningen-Noord een bijdrage voor de inrichting van de openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen. Deze regeling is pas in november2025 vastgesteld. We konden daarom niet tijdig deze bijdrage verwerken in de begroting.
- **Personeel (V € 2,3 miljoen):** Door uitstroom, openstaande vacatures en een toename aan werkzaamheden met incidentele dekking ontstaat er ruimte in het personeelsbudget.
- **Programma Nieuwkomers (V € 2,7 miljoen):** Extra ontvangen middelen van het Rijk voor een participatie- en integratieplan zijn nog niet besteed in 2025, dit zal in 2026 gebeuren. Daarnaast zorgen bezuiniging op o.a. beveiliging en huisvesting en extra inkomsten vanuit het rijk voor de opening van een nieuwe opvanglocatie aan de Trompsingel voor een voordeel.

Daarnaast zijn er nog twee belangrijke nadelen te vermelden:

- **Voorziening wethouderspensioenen (APPA) (N € 4,0 miljoen):** Vanaf 2028 worden pensioenen van politieke ambtsdragers ondergebracht bij het pensioenfonds ABP. Een groep van 11 ambtsdragers maakt nog geen deel uit van de voorziening en werd voorheen uit de exploitatie gedekt. Voor deze groep moet vanwege de gewijzigde wetgeving nu incidenteel een extra toevoeging aan de voorziening worden. Doordat bij de overdracht andere uitgangspunten worden gehanteerd moet 20% extra kapitaal voorzien worden.
- **Treasury (N € 1,9 miljoen):** Er is per saldo voor € 9 miljoen minder aan rentelasten betaald. Dit is met name veroorzaakt doordat er veel minder leningen zijn aangetrokken dan verwacht. Een deel hiervan is verrekend met andere programma's. Daarnaast is bij VGR 2025-II al een deel toegevoegd aan de reserves. Door deze mutaties is uiteindelijk bij dit deelprogramma een nadeel ontstaan.

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

Met wijkontwikkeling verbinden we de programma's met de opgaven in wijken en dorpen, en aan initiatieven van inwoners. Dankzij het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid investeerden we in 2025 extra in de noordelijke wijken. Samen met partners en inwoners hebben we hiervoor gezamenlijke ambities vastgelegd. Met wijkvernieuwing verkleinen we actief verschillen tussen gebieden.

Centrum
We voerden het uitvoeringsprogramma Ruimte voor Jou uit met plannen voor de herinrichting van het Kwinkenplein, de Kreupelstraat, Gelkingestraat, Oosterstraat en de Vismarkt. De nieuwe verblijfsplek Dudok aan het Diep trok veel bezoekers. Op verschillende locaties ontstonden nieuwe groeninitiatieven die het centrum aantrekkelijker en klimaatbestendiger maken.

Oude Wijken
In de Oosterparkwijk werkten we aan een nieuw buurthart in de voormalige Van Houtenschool en Vensterschool. Hiermee kwam een centrale ontmoetingsplek terug in de wijk, en het rijksmonument ging van energielabel G naar A. Bewoners uit de Indische Buurt en De Hoogte realiseerden via het Wijkfonds 26 projecten.

Zuid
In De Wijert verbeterden en verduurzaamden we woningen en de leefomgeving. Het multifunctioneel centrum werd verbouwd en de speeltuin vernieuwd. We ontwikkelden een voorzieningenvisie voor de wijk. In de Rivierenbuurt leidde de gezamenlijke aanpak met de werkgroep Leefbaarheid tot concrete verbeteringen, bijvoorbeeld in de gezondheidsbeleving en het onderlinge contact van inwoners. In de Coendersborg versterkten we ondersteuning voor ouderen door ze beter te helpen bij gezondheidsklachten, en vanuit De Semmelstee stimuleerden we ontmoetingsinitiatieven in Corpus den Hoorn.

Oost
Op de Noorddijkerweg voerden we samen met bewoners snelheidsremmende maatregelen uit. In Beijum en Lewenborg realiseerden we projecten zoals de aanpak van de Beijumerweg, de Heerdenaanpak, nieuwe huisvesting voor De Oude Bieb, de Buurtacademie en een jongerenplek. We startten een ouderenprogramma en ondersteunden een ontmoetingsplek in flat Kraaienest. In Oosterhoogebrug en Meerstad zetten we extra jongerenwerk in en werkten we aan een tijdelijk dorpshuis.

West
In West lag de focus op participatie, ontmoeting, perspectief en verduurzaming. In Selwerd en Vinkhuizen koppelden we fysieke vernieuwing, zoals het warmtenet en vergroening, aan sociale doelen. In Hoogkerk stimuleerden we bewonersinitiatieven via de burgerbegroting Sterk Hoogkerk.

Haren
We stelden woonvisies op voor kleine dorpen en werkten projecten als Raadhuisplein-Haderaplein en Campus Esserberg verder uit. Met Mooi Gorecht startten we een programma voor een toekomstbestendig landschap. Dorpen als Onnen, Glimmen en Noordlaren versterkten hun samenwerking binnen het Gronings model.

Ten Boer
We werkten met bewoners aan leefbaarheid en regie op de leefomgeving. Ons Toekomstprogramma Ten Boer biedt daarbij langetermijnperspectief. Samen met het gebied gaan we aan de slag onder het motto: Op weg naar onze dorpen van morgen. We bereidden de renovatie van het oude gemeentehuis voor en maakten een tijdelijk dorpshuis in Winneweer mogelijk. Binnen Bloeiend Perspectief werkten we op 50 locaties aan biodiversiteit en vergroening.

Programma 1
Economie en Ruimte

Programma 2
Leefomgeving en Veiligheid

Programma 3
Vitaal en Sociaal

Programma 4
Dienstverlening en Bestuur

Paragraaf 1
Wijkvernieuwing en gebiedsgericht werken

Paragraaf 2
Duurzaamheid

De klimaatopgave blijft urgent en raakt direct aan de leefbaarheid en toekomstbestendigheid van onze gemeente. In 2025 hebben we opnieuw stevige stappen gezet om zowel de uitstoot van broeikasgassen te reduceren als onze omgeving weerbaarder te maken tegen de gevolgen van klimaatverandering. Het bedrijfsleven en onze inwoners betrekken we intensief bij deze ontwikkelingen. Daarbij blijven we ambitieuzer dan het Rijk en zetten we de lijn voort die is vastgelegd in de herijkte Routekaart Groningen CO_2 neutraal 2035.

Klimaatmitigatie
Op het gebied van klimaatmitigatie hebben we de CO_2 reductie verder uitgewerkt binnen onze grote projecten en programma's. De herijkte routekaart is door uw raad vastgesteld en we hebben het EU Mission Label verworven, wat onze positie in Europese financiering versterkt. De verduurzaming van de energieopwekking ontwikkelt zich door: zonne- en windenergie krijgen verdere invulling, waaronder het besluit voor de realisatie van het Energiepark Meerstad Noord en de gezamenlijke planvorming met de energiecoöperatie MDEC voor Windmolens Roodehaan. Ook is het warmtenet fors uitgebreid: in 2025 zijn ongeveer 1.500 nieuwe woningequivalenten aangesloten en steeg de duurzame fractie van de warmtelevering naar 51%.

Binnen de warmtetransitie in de gebouwde omgeving is gewerkt aan wijkenergieplannen voor meerdere wijken, zijn isolatieaanpakken opgeschaald en is flink gebruikgemaakt van de subsidieregeling voor woningisolatie en -ventilatie (maatregel 29, Nij Begun). Daarnaast is vanuit het Nationaal Isolatieprogramma ruim €13 miljoen beschikbaar voor extra isolatie, biobased materialen, ondersteuning van VvE's en ventilatiemaatregelen. Specifieke doelgroepen zijn beter bereikt, onder meer via de FixBrigade, het stimuleren van repaircafes en reparatieacties in het Forum, de organisatie van het burgerberaad, de witgoedactie en projecten gericht op energiearmoede. Ook is een nieuwe dienst voor waterzijdig inregelen van huurwoningen succesvol gestart.

In 2025 hebben we binnen de bedrijvenaanpak vooruitgang geboekt. Groningen Werkt Slim bereikte 185 ondernemers, er is een succesvolle pilot voor het verwerken van reststromen en een vestigingskader opgezet. Toezicht en handhaving leidde ertoe dat bedrijven energiebesparende maatregelen uitvoerden zonder dat dwangsommen hoefden te worden ingevorderd. Binnen circulair bouwen en infrastructuur is ingezet op biobased materialen, hergebruik, circulair ontwerp en CO_2 beprijzing met concrete pilots en projecten die nu zichtbaar resultaat laten zien.

Klimaatadaptatie
Op het gebied van klimaatadaptatie zijn stresstesten, analyses en een gebiedsgerichte aanpak verder uitgewerkt. Vergroeningsacties, nieuwe bomen en samenwerking met corporaties en bewonersinitiatieven droegen bij aan een klimaatbestendige leefomgeving. Ook startte, in samenwerking met Waterbedrijf Groningen, een aanpak om drinkwatergebruik te verminderen bij grootverbruikers.